

De Commissie Toekomst Accountancy constateert in haar [Voorlopige bevindingen](#) dat er een gebrek is aan transparantie. SRA plaatste de volgende kanttekeningen en vragen.

1. De commissie constateert dat een eenduidige maatstaf voor kwaliteit ontbreekt.
'In summary, this section has demonstrated the multi-faceted nature of audit quality, implying that there is no one superior way to measure and assess it'.¹
De vraag is of een eenduidige maatstaf voor de kwaliteit van de wettelijke controle mogelijk is.
2. De commissie stelt dat drie niveaus van belang zijn om de kwaliteit van wettelijke controles te beoordelen:
(i) de uitkomst van het controleproces en de compliance-kwaliteit (op het niveau van een individuele opdracht),
(ii) het bestaan, de opzet en de werking van het kwaliteitsbeheersingssysteem (op het niveau van de accountantsorganisatie), en
(iii) drivers die van materiële invloed zijn op de kwaliteit, zoals de cultuur binnen de accountantsorganisatie, de governance van een accountantsorganisatie en de beloningssystematiek.

SRA denkt dat de drie genoemde niveaus een te enge benadering bieden om de kwaliteit van de wettelijke controles te kunnen beoordelen. Gezien ook de verwijzing naar *'the multi-faceted nature'* bij punt 172 van het CTA-rapport en de constatering bij (CTA-rapport, punt 174) dat *'audit quality means different things to different people'*. In dat kader verwijzen we bijvoorbeeld ook naar de multistakeholder-benadering uit de green paper 'De definitie van Audit Kwaliteit', die de Stuurgroep Publiek belang in juni 2017 publiceerde.² Bovendien zijn de drie niveaus 'slechts' randvoorwaarden waarbinnen de individuele professional zijn of haar werk moet doen; noodzakelijk voor de interne beheersing van de accountantsorganisatie maar niet als verantwoording of voor het aantoonbaar maken van kwaliteit.

3. De commissie stelt dat 'een markt niet kan sturen op kwaliteit wanneer deze niet transparant is'. Hier ligt onzes inziens de bias aan ten grondslag dat de kwaliteit slechts via de markt te regelen is. De vraag lijkt gerechtvaardigd of dit bij vertrouwensberoepen (artsen, advocaten, rechters, notarissen, accountants) het geval is. Kwaliteit in deze sectoren is veel te complex en te fluïde om er via de markt op te sturen. Onderbouwing voor de stelling dat 'transparantie nodig is om zicht te krijgen op de kwaliteit van de accountancysector', lijkt ons daarmee niet geleverd.
4. Gezien bovenstaande stellen wij onze vraagtekens bij uw aanbeveling om de kwaliteit van de wettelijke controles beter inzichtelijk te maken met jaarlijks te publiceren indicatoren, die gebaseerd zijn op de hierboven genoemde drie niveaus. Ook bij de voorgestelde standaardisatie van indicatoren stellen we onze vraagtekens: doet dit recht aan de eerder geconstateerde complexiteit? Is dit ooit in een sector vertoond? Voor wie maken we deze kwaliteitsfactoren? Ondernemingen/gebruikers kunnen hier een 'credence good' niet beoordelen, zoals wetenschappelijk bewezen is en ook bijvoorbeeld via rapporten van de AFM³ aangetoond. (Meer) Transparantie gaat dat niet verhelpen. Indicatoren of kpi's bieden eerder een meetinstrument dat aandachtspunten creëert voor de interne beheersing en verder functioneren van de accountantsorganisatie zelf.
5. De commissie verwijst naar publicaties van de PCAOB, de Amerikaanse toezichthouder, die veel meer informatie bieden over de verscheidenheid van kwaliteitsaspecten van de accountantscontrole. Over welke publicaties heeft de commissie het? Heeft u daarbij ook rekening gehouden met het afwijkende normenkader dat de PCAOB hanteert?
6. De commissie stelt de accountantscontrole centraal in de beoordeling van de kwaliteit. Is het gezien de uitgangspunten van de verschillende wet- en regelgeving niet meer legitiem om voor de

¹ A Review of the Academic Literature of the Different Shades of Audit Quality (Detzen & Gold, Vrije Universiteit Amsterdam, 28 juni 2019), pagina 12

² https://www.accountant.nl/globalassets/accountant.nl/in-het-publiek-belang/green_paper_audit_quality.pdf

³ Verkenning Kwetsbaarheden in de structuur van de accountancysector (AFM, 18 november 2018), pagina 9

beoordeling van de kwaliteit aansluiting te zoeken bij het kwaliteitsbeheersingssysteem en organisatorische aspecten die daar invloed op hebben?

7. De commissie stelt vast dat de kwaliteit van een wettelijke controle moeilijk in harde cijfers is te vangen (CTA-rapport, punt 175). Dit is wellicht ook de reden dat weinig harde data over de sector voorhanden is. Hoe verhoudt deze stelling zich tot de aanbeveling om te komen tot jaarlijks te publiceren indicatoren?
8. SRA steunt (vanuit BW titel 9) de gedachtegang van de commissie om een in control statement in te voeren - te controleren door de accountant -, waarin ondernemingen hun verantwoordelijkheid voor de interne beheersing van de organisatie en de jaarstukken tot uitdrukking brengen. Aangezien de AO/IB ook van groot belang is in het mkb, stellen wij ons voor dat zo'n in control verklaring ook voor het nOOB-segment kan gelden. Wel is in samenspraak met verschillende belanghebbenden nader onderzoek nodig om te zoeken naar een vorm die praktisch uitvoerbaar en toetsbaar is en op een breed draagvlak kan rekenen.